

هشدار در رابطه با تزریق آهن دکستران

به اطلاع همکاران محترم می‌رساند که مرکز ثبت و بررسی عوارض ناخواسته داروها یک مورد گزارش نکرود و آمپوتاسیون هر دو پا متعاقب تزریق عضلانی آهن دکستران با نام تجاری Fercayl دریافت نموده است. بیمار خانم ۳۲ ساله ای بوده است که به علت تشخیص احتمالی کم‌خونی، آهن دکستران را به صورت تزریق عضلانی دریافت نموده، متعاقب آن دچار کبودی و ضایعات نکروتیک در انگشتان دست و پا همراه با تب، تهوع و تدریس شدید مچ دست و پا شده است که متأسفانه پس از گذشت یک ماه منجر به آمپوتاسیون هر دو پا از ناحیه زیر زانو گشته است. تشخیص احتمالی برای بیمار واسکولیت نکرودان بوده است. به منظور پیشگیری از وقوع این قبیل عوارض شدید و جدی توجه همکاران محترم را به نکات زیر جلب می‌نماید:

۱. واسکولیت از جمله عوارض نادر ناشی از تزریق آهن دکستران ذکر شده است. این عارضه بیشتر با تزریق وریدی آهن دکستران رخ می‌دهد ولی گزارشاتی از وقوع واسکولیت پس از تزریق عضلانی این فرآورده نیز به چاپ رسیده است. همچنین نوعی عارضه تحت عنوان Calciphylaxis نیز ممکن است در اثر تزریق آهن دکستران رخ دهد. این عارضه با ضایعات نکروتیک همراه می‌باشد و در مواردی به آمپوتاسیون عضو می‌انجامد.
۲. اندیکاسیون‌های تجویز آهن تزریقی بسیار محدود می‌باشد. فرم تزریقی آهن فقط در مواردی تجویز می‌گردد که بیمار قادر به مصرف فرآورده‌های خوراکی آهن نباشد یا مصرف خوراکی آهن در وی بی‌تاثیر بوده باشد. این موارد عبارتند از عدم تحمل، جذب ضعیف، بیماری‌های گوارشی، ناتوانی در مصرف خوراکی یا در مواردی مانند انمی هیپوکرومیک نوزاد یا سه ماهه آخر بارداری که بازسازی سریع ذخایر آهن مورد نیاز باشد. هم‌چنین اغلب بیماران مبتلا به نارسایی مزمن کلیوی تحت درمان با Epoetin alfa نیز نیازمند دریافت فرم خوراکی یا تزریقی آهن می‌باشند.
۳. از آنجاییکه تزریق کمپلکس‌های آهن و کربوهیدرات‌ها منجر به واکنش‌های آنافیلاکتوئید کشنده گشته است، آهن دکستران فقط در بیمارانی قابل مصرف می‌باشد که اندیکاسیون مشخص و واضحی برای درمان با آهن تزریقی داشته باشند و این اندیکاسیون با تست‌های آزمایشگاهی مناسب به تایید رسیده باشد.
۴. در بیمارانی که آهن خوراکی موثر باشد پاسخ هماتولوژیک به تزریق آهن دکستران سریعتر از مصرف خوراکی آهن نمی‌باشد. همچنین پاسخ درمانی به آهن دکستران تقریباً مشابه با سایر فرآورده‌های تزریقی آهن می‌باشد.
۵. با توجه به اینکه آهن دکستران از فهرست رسمی داروهای ایران حذف شده است و تزریق آن می‌تواند عوارض حساسیتی شدیدی به دنبال داشته باشد، از همکاران محترم درخواست می‌گردد از تجویز آن جدا خودداری نمایند.

() ()

مرکز ثبت و بررسی عوارض ناخواسته داروها
معاونت غذا و دارو- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی